

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for arbeidsrettet rehabilitering		
Lokalisering:	Rehabiliteringssenteret AiR i Rauland		
<p>Tjenestens innhold:</p> <p>Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.</p>			
Ja Nei Ikke oppgitt			
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
<p>Kommentar:</p> <p>Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.</p>			
<p>Kvalitetssystem:</p> <p>Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.</p>			
Ja Nei Ikke oppgitt			
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
<p>Kommentar:</p> <p>Denne nasjonale kompetansetjenesten er etablert for å heve kvaliteten på arbeidsrettet rehabilitering. Et kvalitetssystem skal bidra til å få oversikt over status for det rehabiliteringsarbeidet som gjøres, hvilke tiltak som bør iverksettes for å heve kvaliteten og</p>			

samtidig være grunnlag for å måle og evaluere effekten av de tiltak som blir iverksatt av den nasjonale tjenesten.

Det fremgår at det i 2015 er jobbet med å utvikle et kvalitetssystem og at det er planlagt å starte implementering av dette i 2016. Det oppfattes at referansegruppen har bidratt i dette arbeidet. Dette er i tråd med mandat for faglige referansegrupper.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Det vises til publiserte vitenskapelige artikler og forskningsprosjekter som pågår. Tjenesten deltar i både nasjonale og internasjonale forskernettsverk.

De fleste forskningsprosjekt som pågår involverer bare egen eller to helseregioner. Referansegruppen påpeker denne skjevfordelingen. Det henstilles om at nye forskningsprosjekter trekker med personell fra alle helseregioner og fra andre deler av helsetjenesten.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?			X

Kommentar:

Tjenesten driver kompetansespredning til helsepersonell, pasienter, pårørende og allmennheten gjennom kurs, konferanser og seminarer.

Det fremgår ikke om tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det er et krav at alle nasjonale tjenester skal utarbeide en slik plan.

Direktoratet har tidligere påpekt at det er behov for et tydelig skille mellom Rehabiliteringssenteret AIR og Nasjonal kompetansetjeneste for arbeidsrettet rehabilitering. Referansegruppen påpeker at det er behov for ytterligere tydeliggjøring. Direktoratet støtter dette.

Kompetansetjenesten har etablert en egen nettside. Det er behov for at tjenesten redigerer nettsiden og oppdaterer denne i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester som kom i 2011. Dette innebærer for eksempel at en ikke bruker begrepet kompetansesenter og at krav til tjenesten bygger på regelverk for ordningen som fremgår av forskrift og veileder.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison t. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det fremgår at det er utarbeidet årlige resultatmål for tjeneste.

Direktoratet påpekte ved fjorårets evaluering at det må utarbeides mer langsiktige resultatmål. Som det fremgår i beskrivelsen av denne tjenesten, er det *et overordnet mål for alle nasjonale kompetansetjenester at det skal bygges opp kompetanse ute i helsetjenesten som kan danne grunnlag for faglige nettverk innenfor tjenestens ansvarsområde og som kan videreføre kompetanseoppbyggingen og kompetanseutvikling regionalt og lokalt*. Det forutsettes at tjenesten ved årlig rapportering kan beskrive fremdriften i arbeidet med å etablere slike nettverk.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppenes fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		

Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?			X

Kommentar:

Tjenestens faglige referansegruppe har godkjent årsrapporten. Referansegruppens rapport er fylldig og gir en nyttig tilbakemelding om hvordan den nasjonale kompetansetjenesten ivaretar sitt nasjonale ansvar og hva som kan forbedres. Denne referansegruppen fungerer etter intensjonen.

Kompetansetjenestens virksomhet retter seg mot både spesialisthelsetjenesten og helsetjenesten i kommunene. Det bør vurderes om den faglige referansegruppen bør utvides med en representant fra primærhelsetjenesten.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Direktoratet oppfatter at tjenesten har tatt tak i de tilbakemeldinger som ble gitt ved evalueringen for 2014 og at det jobbes for at tjenesten skal driftes i tråd med intensjonen for nasjonale kompetansetjenester. Tjenesten må både få etablert et kvalitetssystem og en plan for kompetansespredning. Det er viktig at dette arbeidet følges opp i 2016.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført med disse kommentarer